

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
Journal of Dhamma for Life

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE)

และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Management of Teaching and A Study of the Teaching Process Development Model for General Education (GE) and Buddhism (BU) of Mahamakut Buddhist University

พระครูปลัดสุวัฒนสังคคุณ อีรวิทย์¹, พระกิตติพล ญาณพโล² วรเชษฐ์ โทอิน³ และ ศรีณย์ ท้าวมิตร⁴PhraKhrupaladsuvaddhanasaccaguna Teerawit^{1*}, Phrakittipon Yanapalo²
Worachet Thoun³ & Saran Taomitr⁴

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *1. พระครูปลัดสุวัฒนสังคคุณ อีรวิทย์, ดร.*
PhraKhrupaladsuvaddhanasaccaguna
Teerawit, Ph.D.รองอธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Vice-President, Director of the Academic
Service Center, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.
Email: teerawit.pk@mbu.ac.th2. พระกิตติพล ญาณพโล
Phrakittipon Yanapalo
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: kittipon.yan@mbu.ac.th3. วรเชษฐ์ โทอิน
Worachet Thoun
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Faculty of Social Sciences
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: worachet.tho@mbu.ac.th4. ศรีณย์ ท้าวมิตร
Saran Taomitr
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: saran.tao@mbu.ac.th

คำสำคัญ

การศึกษารูปแบบการพัฒนา; กระบวนการเรียนการสอน;
กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE); กลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU);
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Keywords:

Study of development model; Teaching and
learning process; General Education Group
(GE); Buddhism Group (BU); Mahamakut
Buddhist University

Article history:

Received: 25/06/2024

Revised: 25/08/2024

Accepted: 23/10/2024

Available online: 31/12/2024

How to Cite:

Teerawit P.K. et al. (2024). Management of
teaching and A Study of the Teaching
Process Development Model for General
Education (GE) and Buddhism (BU) of
Mahamakut Buddhist University. *Journal
Dhamma for Life*, 30(4), 609-627.

ABSTRACT

This research aims as follows: 1. To survey the opinions and suggestions of students, lecturers and stakeholders of General Education (GE) courses on the improvement of the undergraduate curriculum of Mahamakut Buddhist University according to the Higher Education Curriculum Standards 2022. 2. To create and develop a prototype of General Education (GE) courses that are appropriate for the context of the curriculum offered at Mahamakut Buddhist University. 3. To create and develop a prototype of a specific course category, Buddhism (BU), that is appropriate for the context of the university group of intellectual and moral development with religious principles. 4. To use the study results to develop and apply them to teaching and learning management. This research is a quantitative research and in-depth interviews are used as a tool for collecting data, with 341 Persons. There are 2 types of statistics used for data analysis: mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D). As for the One Way ANOVA or F-test, if the test finds a statistically significant difference at the 0.05 level.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 2) เพื่อสร้างและพัฒนาต้นแบบหมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 3) เพื่อสร้างและพัฒนาต้นแบบหมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา และ 4) เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 341 รูป/คน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 341 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) หรือ F-test หากทดสอบแล้วพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทนำ

การอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพและความสามารถระดับสูงในสายวิชาการระดับมัธยมศึกษา (Brainpower) และวิชาชีพด้านต่าง ๆ (Manpower) ซึ่งในปัจจุบันพบว่า กำลังคนระดับสูงที่มีคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของประเทศ ยังมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะรองรับอุตสาหกรรมอนาคต รวมถึงความต้องการผลการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการผลิตไปจนถึงการสร้างนวัตกรรมสินค้าและบริการจำนวนมาก อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (2561–2580) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้รายงานผลการศึกษาวเคราะห์และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เกิดขึ้นในระบบต่าง ๆ ของเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital) ระบบการเชื่อมต่อของข้อมูลของทุกสิ่ง (IoT: Internet of Things) ปัญญาประดิษฐ์ อันเป็นปัจจัยเร่งการเปลี่ยนแปลงวิถีการปฏิบัติงานในระบบย่อยอื่น ๆ ของโลกและของประเทศให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรา 24 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณกับการจัดกลุ่มดังกล่าว เป็นไปตามที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 หมวด 1 หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาคำนึงถึงศักยภาพและ

ความพร้อมของส่วนงานภายในสถาบันโดยกำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มดังต่อไปนี้ คือ (1) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (2) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (3) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น (4) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (5) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ และ (6) กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (คู่มือการประเมินการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), 2560)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการประกาศให้เป็นมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตามประกาศ เรื่อง การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2566 ดังนั้น กระบวนทัศน์และการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา จึงจำเป็นต้องมีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย เช่น การจัดให้มีการเรียนรายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา (BU) ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับรายวิชา ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติดำเนินชีวิต เช่น นำหลักธรรมมาบริหารจัดการทั้งในเรื่องของสภาวะงาน สภาวะที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ รวมถึงสภาวะที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เพื่อให้เกิดเป็นสันติสุขแก่ประชาคมโลก ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย อีกทั้งด้วยความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยายและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น และการจัดทำหลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของกฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนกรเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปและผู้รับผิดชอบหลักสูตร และเพื่อพัฒนาต้นแบบการศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

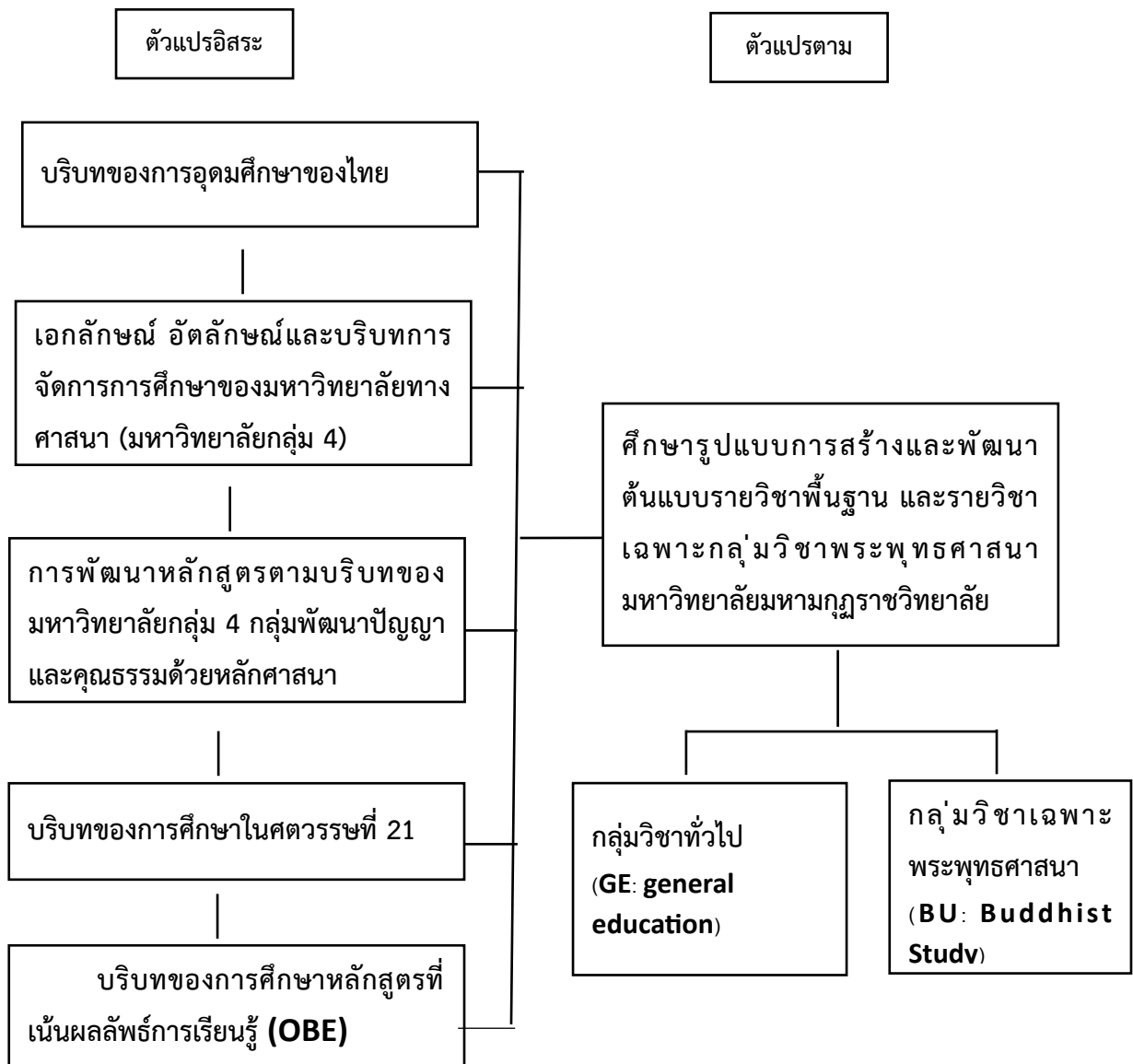
ปัญหาวิจัย

1. หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรมีลักษณะอย่างไร?
2. หมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ควรมีองค์ประกอบอย่างไร?
3. หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และหมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง?

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างและพัฒนาต้นแบบหมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 3) เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างและพัฒนาต้นแบบหมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ใช้รูปแบบผสมผสานและการวิจัยเชิงสำรวจ (Mixed Method Research and Survey Research) มีวิธีการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษา ทัศนะ วิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลแล้วสร้างเป็นข้อมูลเชิงวิชาการตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยอาศัยเครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์และเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการวิจัยในครั้งนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถอ้างอิงได้ในเชิงวิชาการซึ่งประกอบด้วย ดังนี้

- 1) ตำรา หนังสือ เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)
- 2) เอกสาร บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้
- 3) วารสารและสิ่งพิมพ์ทางวิชาการทั้งที่ใช้ระบบเอกสาร (Document) และสื่อในระบบออนไลน์ (Internet)

นำข้อมูลสำรวจทางสถิติที่รวบรวมมาได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้อธิบายตัวแปร คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย บนพื้นฐานของบริบท 7 ด้าน

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
- 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั่วไป (GE)
- 5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษากลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU)
- 6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21
- 7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลการวิจัย

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ท่านมีความเข้าใจการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Re-inventing University)	3.93	0.82	มาก
2.ความเหมาะสมในการพลิกโฉมการศึกษาภายใต้กลไก 5 แพลตฟอร์ม	4.00	0.79	มาก
3.ความเหมาะสมของกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจและการบริหารการศึกษาของไทย	4.01	0.80	มาก
4.การ Upskill และการ Reskill ความทันสมัยและการตอบโจทย์ของผู้เรียน	4.09	0.70	มาก
5.การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย	4.10	0.86	มาก
รวม	4.03	0.67	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 5.การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 4.การ Upskill และการ Reskill ความทันสมัยและการตอบโจทย์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ 1.ท่านมีความเข้าใจการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Re-inventing University) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาในพระพุทธศาสนา	4.03	0.73	มาก
2.ระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนามีความการปรับตัวให้สอดคล้องกับปัจจุบัน	4.07	0.76	มาก
3.การศึกษาของไทยในปัจจุบันมีรากฐานมาจากการศึกษาของพระพุทธศาสนา	4.05	0.85	มาก
4.การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 มีความทันสมัยต่อโลก	4.08	0.71	มาก
5.มหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 บูรณาการหลักธรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (พุทธโฮโลยี)	3.90	0.69	มาก
รวม	4.03	0.63	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 4.การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 มีความทันสมัยต่อโลก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 2. ระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนามีความการปรับตัวให้สอดคล้องกับปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก และด้านการปฏิบัติน้อยที่สุด 5. มหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 บูรณาการหลักสูตรกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (พุทโธโลยี) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในหลักสูตร	4.00	0.67	มาก
2.ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์ (Ralph Tyler)	3.99	0.79	มาก
3.ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา (Hilda Taba)	3.84	0.69	มาก
4.ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของเคอร์ (John F. Kerr)	3.92	0.78	มาก
5.ความเหมาะสมของการพัฒนาหลักสูตรแบบ SU Model	3.87	0.74	มาก
รวม	3.92	0.65	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1.ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 2.ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ไทเลอร์ (Ralph Tyler) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 3.ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบา (Hilda Taba) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามเกณฑ์ปี 2565	4.05	0.61	มาก
2.รายวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตร ปริญญาตรี เป็นฐานหลักในการเรียนทุกสาขา	4.00	0.69	มาก
3.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ของ มมร	4.14	0.65	มาก
4.เจตคติที่ท่านมีต่อจำนวนหน่วยกิตและกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร	4.01	0.73	มาก
5.มหาวิทยาลัยปลูกฝังอุดมการณ์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยผ่านวิชา GE	4.03	0.70	มาก
รวม	4.05	0.61	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE) อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 3.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ของ มมร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ

1.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามเกณฑ์ปี 2565 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 2. รายวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตร ปริญญาตรี เป็นฐานหลักในการเรียนทุกสาขา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU)	3.96	0.90	มาก
2.รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีความต้องการปรับปรุงให้สอดคล้องกับปัจจุบัน	3.99	0.81	มาก
3.รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) เป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.02	0.84	มาก
4.ความเหมาะสมและความจำเป็นในการมีรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU)	3.97	0.92	มาก
5.มหาวิทยาลัยปลูกฝังอุดมการณ์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยผ่านวิชา BU	3.97	0.83	มาก
รวม	3.98	0.84	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 3.รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) เป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 2.รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีความต้องการปรับปรุงให้สอดคล้องกับปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 1.ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.หลักสูตรมีองค์ความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.12	0.72	มาก
2.หลักสูตรมีการบูรณาการหลักธรรมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.14	0.68	มาก
3.หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมีการอนุวัติตามการศึกษาในระดับสากล	4.13	0.81	มาก
4.มหาวิทยาลัยจัดการเรียนที่สมดุลทั้งทางโลกและทางธรรม	3.92	0.84	มาก
5.มหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 สามารถผลิตบัณฑิตได้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	4.02	0.81	มาก
รวม	4.07	0.69	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 2.หลักสูตรมี

การบูรณาการหลักธรรมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 3. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมีการอนุรักษ์ตามการศึกษาในระดับสากล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 4 .มหาวิทยาลัยจัดการเรียนที่สมดุลทั้งทางโลกและทางธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.มหาวิทยาลัย หลักสูตร และสาขาวิชาจัดการเรียนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้	4.13	0.63	มาก
2.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลิตบัณฑิตตรงตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด	4.12	0.73	มาก
3.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการบูรณาการวิธีสอนแบบ Active Learning	4.09	0.68	มาก
4.อาจารย์ในหลักสูตร มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการศึกษา	4.17	0.69	มาก
5.ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับท่านในขณะที่อยู่ในหลักสูตร	4.14	0.72	มาก
รวม	4.13	0.62	มาก

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 4. อาจารย์ในหลักสูตร มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 5.ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับท่านในขณะที่อยู่ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการบูรณาการวิธีสอนแบบ Active Learning มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สรุปประเด็นสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยยังไม่มีรูปแบบวิชาการที่ได้รับจากการทำวิจัยซึ่งขาดการคัดกรอง ในเนื้อหาที่จะครอบคลุมคนทุกวัยในสังคมทำให้การเรียนการสอนในลักษณะที่กว้างและเข้าใจต่อคนรุ่นใหม่ที่เน้นเรื่องของความเข้าใจง่าย สะดวกและรวดเร็ว และปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกมีการเจาะกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยนำเทคโนโลยีมาเป็นตัวสื่อสารที่เข้าใจง่ายและทันต่อเหตุการณ์ที่เหมาะสมเข้าใจง่ายต่อคนทุกกลุ่มทุกวัยมีการสร้างภาคีเครือข่ายต่อหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐภาคเอกชนในเรื่องของพื้นที่แสดงความคิดเห็น และมหาวิทยาลัยมีคณาจารย์ที่มีความชำนาญเชี่ยวชาญทางวิชาการด้านพุทธศาสนาซึ่งเป็นอัตลักษณ์ความโดดเด่นของมหาวิทยาลัยสงฆ์แต่ปัญหาคือความหลากหลายที่แตกต่างในความรู้ทางพระพุทธศาสนาของนักศึกษา ต้องจัดแบ่งกลุ่มตามพื้นฐานความรู้ โดยเน้นการเรียนทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยนั้นมีความเป็นวิชาการระดับสูงซึ่งมีภาษาบาลีเป็นหลัก มหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนให้ความรู้ทางวิชาการเป็นลักษณะที่ใช้ภาษาง่าย ๆ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จากสถานที่จริงเน้นกระบวนการ

กำกับและติดตามให้ต่อเนื่อง นำผลลัพธ์ที่ได้มาพัฒนาให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นที่เป็นเกณฑ์ที่จะสร้างคุณภาพแก่การศึกษา แต่อาจจะต้องใช้เวลาเพื่อให้คณาจารย์ นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำความเข้าใจ ควรจะมีโครงการอบรมสัมมนาในด้านนี้เรื่อย ๆ สรุปได้ประเด็นนี้การศึกษาในระดับปริญญาตรีภายใต้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 เน้นการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) เพื่อให้การศึกษา มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ซึ่งเป็นแนวทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น

1. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน
2. การใช้วิธีการสอนบูรณาการกับเทคโนโลยี
3. มีการประเมินผลและข้อสรุปที่มีความหลากหลาย

วิเคราะห์สนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ปัจจุบันการเรียนการสอนสมัยใหม่นำเสนอและสร้างสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่สรุปในประเด็นการสนทนากลุ่มในประเด็นนี้ผู้วิจัยและสรุปว่ามหาวิทยาลัยสงฆ์ที่เน้นวิชาการทางพระพุทธศาสนายังคงมีการเรียนการสอนที่ได้รับความสนใจน้อย ด้วยเห็นว่ายากที่จะเข้าใจ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยผสมผสานบูรณาการเข้ากับกลุ่มในวัยเรียนเป็นสำคัญ สร้างสิ่งกระตุ้นในการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาสนใจและค้นคว้าเพื่อหาสิ่งที่ตนเองสงสัย หรือสิ่งที่ตนเองอยากทราบแต่ไม่สามารถหาคำตอบได้สนทนากลุ่มโดยขอให้แต่ละคนเสนอแนะในแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบหลักสูตรในกลุ่มวิชา GE และ BU บูรณาการให้สอดคล้องกับรายวิชาอื่น ให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา ซึ่งการพัฒนาของรูปแบบหลักสูตรนั้นสิ่งแรกคือทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เนื่องจากสมัยนี้คนที่สนใจในศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและซึ่งเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องหาทางดึงดูดส่งเสริมการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เป็นที่น่าสนใจ การปฏิบัติงานร่วมกันด้านการจัดตั้งภาควิชาหรือขยายด้านพระพุทธศาสนาทั้งภาครัฐเอกชน โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการสิ่งสำคัญในยุคสมัยนี้ที่มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวคือเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาช่วยในเรื่องของการเรียนการสอนทางพระพุทธศาสนาเพราะเทคโนโลยีคือตัวแปรสำคัญต่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและเข้าถึงกลุ่มคนได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นทางระบบออนไลน์หรือการสร้างและนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบใหม่ ๆ อาจจะสร้างเป็นการบูรณาการที่เข้าถึง รวมถึงศูนย์ปรึกษาออนไลน์ให้กับผู้เรียนอยากรับคำแนะนำในรูปแบบของออนไลน์ผ่านโปรแกรม ต่าง ๆ เช่น โปรแกรม LINE, Facebook หรือ application บนสมาร์ทโฟนเป็นการพัฒนารูปแบบการเผยแผ่เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ผลของประเด็นของสนทนากลุ่มซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยของไทยมีการผลิตบัณฑิต ที่แตกต่างกันตามอัตลักษณ์ของตน แต่ปัญหาที่ต้องปรับปรุงพัฒนาคือการผลิตให้เป็นไปตามต้องการของตลาดแรงงาน

สรุปรายงานวิจัย

ผลการศึกษา การศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น คฤหัสถ์หญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 รองลงมาเป็นบรรพชิต จำนวน 109 รูป คิดเป็นร้อยละ 32.00 และจำนวนน้อยที่สุดในการตอบแบบสอบถามเป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน 107 คน ร้อยละ 31.40 มีอายุ 20-25 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 รองลงมามีอายุ 41-45 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 และต่ำที่สุดมีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 17 คน ร้อยละ 5.00 มีสถานภาพเป็น นักศึกษาคฤหัสถ์ ภาควิชา จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 รองลงมา มีสถานภาพเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 100 รูป คิดเป็นร้อยละ 29.30 และจำนวนน้อยที่สุดในการตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพเป็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และสถานภาพอื่น ๆ จำนวน 3 คน ร้อยละ 0.90 มีหน่วยงานที่สังกัดวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 รองลงมา มีหน่วยงานที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ (ส่วนกลาง) จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 และน้อยที่สุดมีหน่วยงานที่สังกัดวิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน ร้อยละ 2.30

ผลการศึกษาวิเคราะห์การศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังต่อไปนี้

1) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 5. การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 4. การ Upskill และการ Reskill ความทันสมัยและการตอบโต้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1. ท่านมีความเข้าใจการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (Re-inventing University) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 4. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 มีความทันสมัยต่อโลก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 2.ระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนามีความต้องการปรับตัวให้สอดคล้องกับปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการปฏิบัติน้อยที่สุดคือข้อที่ 5. มหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 บูรณาการหลักธรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (พุทธไอที) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 1. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อที่ 2. ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ไทเลอร์ (Ralph Tyler) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3. ความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบา (Hilda Taba) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE) อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 3. ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ของ มมร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 1. ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามเกณฑ์ปี 2565 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2. รายวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตร ปริญญาตรี เป็นฐานหลักในการเรียนทุกสาขา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 3. รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) เป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 2. รายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีความต้องการปรับปรุงให้สอดคล้องกับปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1. ความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

6) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 2. หลักสูตรมีการบูรณาการหลักธรรมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 3. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมีการอนุรักษ์ตามการศึกษาในระดับสากล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 4. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนที่สมดุลทั้งทางโลกและทางธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

7) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ข้อที่ 4. อาจารย์ในหลักสูตร มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร การศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับท่านในขณะที่อยู่ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3. มหาวิทยาลัยมหายมกุฏราช วิทยาลัย มีวิธีการสอนแบบ Active Learning มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน การวิจัย เปรียบเทียบการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่ม วิชาพระพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหายมกุฏราชวิทยาลัย ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด ต่างกัน มี ความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชา พุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหายมกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านบทบาทของพระสอนศีลธรรมในบิณฑบาตชีวิตใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรพชิต มีความคิดเห็นแตกต่างกับ

6) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรพชิต มีความคิดเห็นแตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์หญิง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์ชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์หญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ สถานภาพ หน่วยงาน ที่สังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษา

รูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน

7) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรพชิต มีความคิดเห็นแตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์หญิง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์ชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคฤหัสถ์หญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ สถานภาพ หน่วยงาน ที่สังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน

วิเคราะห์แนวทางการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 1) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย 2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE) 5) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) 6) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 7) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์คำตอบจากกลุ่มตัวอย่าง ทำให้พบคำตอบที่น่าสนใจหลายประเด็น มีประเด็นหลัก ๆ (Core Issues) ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย มีความเหมาะสมในการพลิกโฉมการศึกษาภายใต้กลไก 5 แพลตฟอร์ม แต่ความเหมาะสมของกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจและการบริหารการศึกษาของไทยต้องปรับปรุงแก้ไข
- 2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา เห็นว่าการศึกษาของไทยในปัจจุบันมีรากฐานมาจากการศึกษาของพระพุทธศาสนาเหมาะสมอยู่แล้ว และควรปรับปรุงระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับปัจจุบัน
- 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เห็นว่ามีความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบ่า (Hilda Taba) แต่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในหลักสูตรไม่เพียงพอ
- 4) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE) เห็นว่ามีความเหมาะสมและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาศึกษาทั่วไป ของ มมร แต่มหาวิทยาลัยปลูกฝังอุดมการณ์ตาม อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยผ่านวิชา GE ยังต้องปรับปรุง

5) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีความเหมาะสมและความจำเป็นในการมีรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) แต่ความเหมาะสมและจำนวน หน่วยกิตของรายวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ยังต้องปรับปรุง

6) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เห็นว่ามหาวิทยาลัยจัดการเรียนที่สมดุลทั้งทางโลกและทางธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมีการอนุรักษ์ตามการศึกษาในระดับสากล ต้องปรับปรุง

7) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เห็นว่ามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ผลิตบัณฑิตตรงตามเกณฑ์ที่ สกอ.กำหนดได้อย่างมีคุณภาพ ในส่วนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการบูรณาการเรียนแบบ Active Learning ยังคงต้องมีการปรับปรุง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ใน ระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย การ Upskill และการ Reskill ความทันสมัยและการตอบโจทย์ของผู้เรียนมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทย ซึ่งสอดคล้องแนวความคิดของ พระครูรัตนัทธคุณ (สุรพล อติภโท) (2554, น.120 – 125) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมด้านการเตรียมการสอน, ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน ปัญหา อุปสรรค

2) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยทางศาสนา พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ใน ระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 มีความทันสมัยต่อโลก และระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนามีความต้องการปรับตัวให้สอดคล้องกับปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ สมิตธิรักษ์ จันทรักษ์ (2560) ศึกษาการพัฒนากระบวนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร

3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนร่วมในหลักสูตร มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ไทเลอร์ (Ralph Tyler) ซึ่งสอดคล้องกับผกาภาศ ราชมนตรี และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน

4) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป (GE) พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ใน ระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาทั่วไป

(GE) เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี คำจันทร์ และคณะ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด รายวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางการพยาบาล ผลการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด

5) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มีแนวทางไปในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนธร บรรจบบุรุษ (2561) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรจากความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

6) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นสิ่งที่คนให้ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ผกามาศ ราชมนตรี และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน

7) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ พบว่า โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่คนให้ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี คำจันทร์ และคณะ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด รายวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางการพยาบาล

สรุปผลการวิจัย

หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรมีลักษณะอย่างไร

ประเด็นนี้ได้สรุปจากการสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์เชิงลึกรวมถึงสรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่มย่อย ได้สรุป ดังนี้

1) อาจารย์ผู้สอนต้องมีวิธีการสอนที่มีความหลากหลายเพื่อสร้างสิ่งกระตุ้นเร้าให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ต่อผู้เรียน และเข้าถึงเนื้อหาที่สามารถค้นหาและค้นพบด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าโดยทางอาจารย์ผู้สอนจะเพิ่มหรือขยายความให้มีความกระจ่าง

2) เพิ่มสมรรถนะการเรียนรู้ของทางผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมกันโดยการศึกษาจากความเป็นจริง จากประวัติศาสตร์หรือการเรียนรู้จากสถานที่จริงเป็นต้น แล้วนำสิ่งที่ได้พบมาสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป

หมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ควรมีองค์ประกอบอย่างไร

ประเด็นนี้ได้สรุปจากการสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์เชิงลึก รวมถึงสรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่มย่อย ได้สรุปดังนี้

- 1) หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องและบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหลากหลาย
- 2) ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอจากอาจารย์ผู้สอนให้มีความเข้าใจที่ไม่ซับซ้อนและใช้ภาษาที่ง่ายและเข้าใจ
- 3) สร้างประเด็นให้ผู้เรียนได้รู้จัก คติวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อได้สรุปข้อเท็จจริง
- 4) จะเลือกประเด็นในการศึกษาเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนทราบและสามารถใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ

หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และหมวดรายวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง?

ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นได้ ลักษณะได้ดังนี้

- 1) อาจารย์ผู้สอนต้องมีการนำเสนอวิธีการที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างสิ่งกระตุ้นต่อผู้เรียน
- 2) หลักสูตรต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยพร้อมนำเรื่องของเทคโนโลยีเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน
- 3) การเรียนต้องสร้างมิติใหม่ของการเรียนนอกจากการเรียนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยเรียนรู้จากสถานที่จริงเพื่อให้สัมผัสและเข้าถึงต่อการเรียนรู้ เรียนรู้หลักธรรมจากธรรมชาติ และการนำหลักธรรมมาวิเคราะห์ พร้อมสังเคราะห์ให้เกิดแนวทางการนำไปพัฒนาด้านปัญญาในการใช้ดำเนินชีวิต

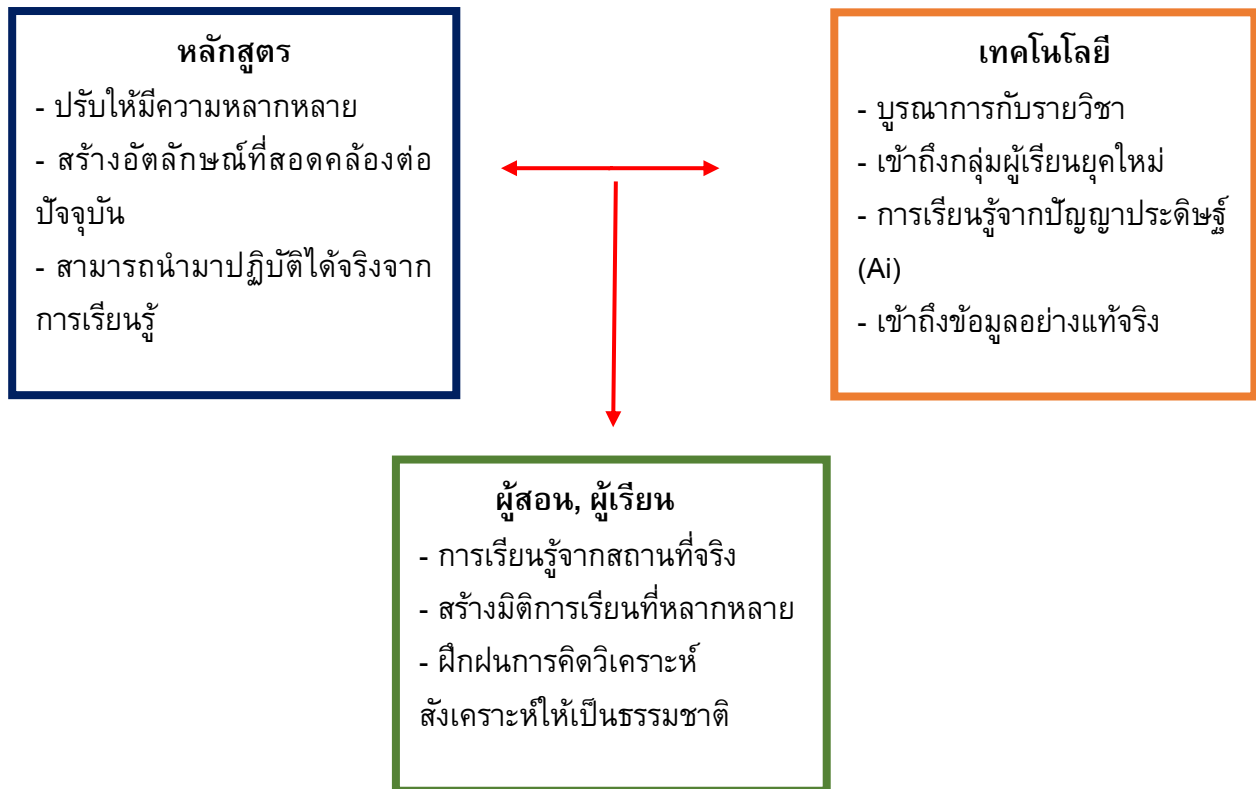
องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้สรุปแนวทางในการสร้างรูปแบบพัฒนากลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) ดังนี้

แนวทางที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร คือ ปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลายและมีความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มีความสอดคล้องต่อยุคสมัย หรือ สถานการณ์ปัจจุบันที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

แนวทางที่ 2 เพิ่มสมรรถนะผู้สอนพร้อมผู้เรียน คือ มุ่งเน้นการเรียนรู้จากสถานที่จริงตามประวัติศาสตร์ โดยใช้หลักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลโดยเป็นธรรมชาติ (Phenomenal Learning)

แนวทางที่ 3 บูรณาการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี คือ การนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ต่อทันในยุคสมัยใหม่ และเป็นการปรับตัวให้เท่าทันต่อสถานการณ์จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนในเรื่องของการเรียนการสอนแนวพัฒนาให้มีความทันสมัยในรูปแบบออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ
2. ควรส่งเสริมด้านอุปกรณ์ สื่อ และงบประมาณในเรื่องของการใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ดวงตา จวนเจริญ และราตรี ศิริพันธ์. (2565). การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาเกษตรผสมผสาน สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*.
- ชลธิดา เทพหินลับ และคณะ. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในหมวดวิชา ศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะบัณฑิตพันธุ์ใหม่ มหาวิทยาลัยพะเยา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง และคณะ. (2563). การพัฒนาต้นแบบการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสยาม. *ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยสยาม*.
- ผกามาศ ราชนนตรี และคณะ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพใน รูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน. *ทุนวิจัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม*.
- นันทน์ธร บรรจบปฐ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นพลเมือง ในศตวรรษที่ 21. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- ปราณี คำจันทร์ และคณะ. (2565). ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตาม การรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดรายวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางการพยาบาล. *Songklanagarind Journal of Nursing*.
- สมิทธิรักษ์ จันทักษ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานีกรุงเทพมหานคร. เอกสาร ประกอบการประชุมหาดีใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 8, 22 มิถุนายน 2560, มหาวิทยาลัย หาดใหญ่, หน้า 94-104.
- สิน งามประโคน. (2560). พุทธบริหารการศึกษา: แนวคิดทฤษฎีและการบูรณาการ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษา และการวิจัย*.
- สุณี เวชประสิทธิ์ และพระสุทธิสารเมธี (ชัยยันต์ จตตาลโย). (2561). รูปแบบการศึกษาพระพุทธศาสนา: ประโยชน์ต่อคนวัยทำงาน. *วารสารปรัชญาปริทัศน์*.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- John R. Kerr. (1971). The Problem of Curriculum Reform. In *The Curriculum: Content Design and Development* (n.p.: Oliver and Boyd, Edinburgh in Association with the Open University Press).